

השניא האנלימפי

בשבוע שעבר הודיע על שיא עולמי של סיעתנו: תשעה נאומים בשבוע אחד. זה היה שיא קצר מאוד. כי בינתיים כבר שברנו בעצמנו את השיא הזה. בשבוע האחרון של מושב-הקיץ של הכנסת (כימעט והייתי מוסיף: "ברוך השמים") עליתי אחת-עשרה פעם על דוכן-הנאומים. למרות שאין ועד אולימפי של חברי-פארלמנטים, דומני שאין לך חקדים. בודאי לא בישראל.

כל הנאומים האלה היו בחוקף ספקידנו. ואף כי כמה מהם היו בלתי-שיגוריים בהחלט, היה רק אחד מהם יוצא-דופן באמת. הוא נגע להתנחלות בחברון.

אולי כדאי לספר זאת כאן, כדי לתת מושג על סוג ההכרעות התכסיסיות שאנו עומדים בפניהן.

שלוש סיעות סיפוחיסטיות (מפד"ל, גח"ל, מ"ח) הגישו הצעות-לסדר-היום, שבאו לתקוף את המושל הצבאי על שהוציא צה"ל-גירוש נגד שלושה "מתנחלים". הנטייה הטיבית שלנו הייתה להציע את הסרתן מסדר-היום.

כבר היינו בדרך כדי לרשום את כהונתו זו אצל מזכיר-הכנסת, כאשר נעצרנו באמצע המיסדרון. שאלנו את עצמנו (אמנון זכרני ואני): מה תהיה התר? צאה? הקואליציה אינה יכולה להצביע בעד הסרה מסדר-היום, מכיון שהיא כוללת את גח"ל ואת המפד"ל. היא תצביע בעד העברת ההצעות לחועדה. אם נציע אנחנו להוריד את העניין מסדר-היום, יצביע הרוב נגדנו. הדבר יתקבל בציבור כמתן גושפנקה של הכנסת למתנחלים וגינוי הכנסת למושל הצבאי.

ואז עלה בלבינו רעיון, שנראה תחילה כמטורף: שנגיש גם אנחנו הצעה דחופה לסדר-היום, באותו נושא ממש.

איך יוכלו לעשות זאת, כשהנושא הוא גינוי צה"ל-גירוש? פשוט מאוד. ניסתנו הצעה לאמור: "החלטת המושל הצבאי בחברון לגרש שלושה מתנחלים, תגובת הממשלה בנדון ועיכוב הביצוע".

זה היה רבע שעה לפני שהתכנסה הנשיאות כדי להחליט על דחיפות-ההצעות. היא לא יכלה להעניק דחיפות לשלוש ההצעות של אנשי-הסיפוח, מבלי להכיר גם בדחיפות ההצעה שלנו. כי הנוסח של כל ההצעות היה כימעט שווה. ואכן, בליט ברירה הכירה המושל הצבאי, ולהצעתנו שבאה לתמוך בו.

וכך קרה שביום הרביעי, היום האחרון של המושב, עלו לדוכן שלושה נאומים שהטיפו לסיפוח השטחים, ואחריהם אני, שהטפתי לשלום עם העם הפלסטיני (ראה עמוד 7) אחר-כך קם ראש-הממשלה והציע להעביר את כל ארבע ההצעות לחועדה.

כאן הייתי צריך לקום ולדרוש הצבעה נפרדת על הצעתי, בניגוד לשלוש ההצעות האחרות. לא עשיתי זאת. מדוע?

אילו נשאלו חברי-הכנסת באופן מצפוני ופרטי אם הם בעד סיפוח או לא, ייתכן כי רובם היו משיבים שהסיפוח יהיה אסון. אולם חברי-הכנסת סבורים, כי הסיפוח הוא סופולארי בציבור. כפוליטיקאים ממולחים, אין כימעט איש מהם מוכן להצביע בגלוי נגד הסיפוח.

לכן, אילו נערכה הצבעה נפרדת על הצעות הסיפוחיסטים ועל הצעתי, היו מעבירים את שלוש הצעות-הסיפוח לחועדה, ומורידים את הצעתי מסדר-היום. חששתי שאפילו מפ"ם תבגוד בי במצב כזה.

למרבית המזל, לא תפס איש מאנשי-הסיפוח את העניין, בדקות המעטות עד להצבעה. הם שתקו. גם אני ישבתי במקומי בשקט. אחד הכסילים מספלי-מע"י קפץ ודרש הפרדה, אך הושחק מייד על-ידי חבריו, שהבינו כי כל הפרדה תכריח אותם להכריע בין הסיפוחיסטים ובין המושל הצבאי.

הצבעה נשארו אנשי-הסיפוח במיעוט מבוטל, כשרדשו לקיים דיון במליאה. הרוב המוחלט של הכנסת (ובכללו אני) הצביע בעד העברת כל ההצעות לחועדה. כך לא רק מנענו מתן גושפנקה של הכנסת למתנחלים, אלא אף יצרנו עובדה הסוכה.

כל זה נעשה במשך דקות. לפני שרוב רובם של הנוכחים אף הבינו מה קורה. נרמה לי שמתר לסיעתנו לרשום את הדבר כנצחון קטן — אחד הנצחונות הקטנים במאבקנו הרצוף, הבלתי-יגלה, נגד הסיפוחיסטים.

מושל חברון

הממשלה

פנה

אר הש"ב!

אין אדם המתחנף לעיתונות יותר מחבר הכנסת המצוי. חלומי הכמוס ביותר הוא לראות את שמו בעיתון. אבל אין בארץ מוסד השונא את העיתונות יותר מאשר הכנסת.

זה מוזר — אבל זה ככה. זה דומה ליחסו של האמן למבקרים.

כאשר הוגש חוק יסוד: הממשלה, יצאו כימעט כל הנאומים בשצף-קצף נגד הסעיף העיקרי בחוק, הבא להטיל עונשי-מאסר גור' לים על העיתונאים המפרסמים פרטים על דיוני הממשלה. והנה, כשחזרה ההצעה הש"ב, בוע לקריאה סופית, נעלמה כל ההתנגדות. מסתבר שכל חברי ועדת-החוקה, מגח"ל עד מפ"ם, הסכימו לסעיף המאפשר לממשלה לקבוע לגבי כל "סוג עניינים" כי "סודיותו חיונית למדינה" — ונאמר במפורש שזה נוסף על ענייני-חוק-ובטחון, המוגנים ב"סעיפים מיוחדים.

הייתי המסתיג היחיד מסעיף זה, מלבד הקומוניסטים!

כאשר נימקתי הסתיגות זו, נכת לוי אשכול באולם. היו חילופי-דברים קצרים.

אורי אבנרי: ... אילו הייתי אני ראש-הממשלה, והייתי יודע ששר פלוני, היושב עימי בממשלה, מועל באימון שלי ומורד דברים לעיתונאים — האם הייתי מעניש על כך את העיתונאי? לא. הייתי אומה לאותו שר: לא אשב איתך עוד ב'מלכד הקומוניסטים!

ממשלה, אז שאתה מתפטר או שאני מתפטר
לוי אשכול: איך יודעים מי השר?
אורי אבנרי: שרות-הבטחון הכללי יגיד לך בכל מיקרה מיהו השר שמטר את הידיעה לעיתונאי. הוא די יעיל בעניינים אלה.

ההסתיגות שלנו נדחתה ברוב גדול. אפילו המרכז החופשי, המקדיש את רוב פעילותו לעיתונות, לא הצביע בעד חופשי העיתונות.

נדחתה גם הסתיגות אחרת שלנו, אותה נימקתי בנאום נפרד. היא באה לתת לנשיא-המדינה את הסמכות לפזר את הכנסת, אם לא הצליחה הכנסת להקים ממשלה תוך ארבעה חודשים.

המטרה: למנוע אפשרות של כהונת ממשלת-מעבר במשך שנים, כשאין בכנסת אפשרות להקים במקומה ממשלה אחרת.

במיקרה זה יש לתת, לדעתנו, את ההכרעה בידי ה"בוחר".

אנכי, גם לגבי חוק אחר, חוק ה"גנת הנוער, נדחו כל ההסתיגויות ש"לנו שבאו להגן על העיתונות בפני רדיפות קנטרניות. למי של, עורך עיתון ש"יפרסם פרטים שלי יימס על אדם בן 17, יהיה צפוי עתה למאסר של שנה אחת — אפילו אם פעל בשגגה, אפילו אם לא ידע שהאדם הוא רק בן 17, ואפילו אם בן ה-17 הסכים בפירוש לפירוס זה!

הוויכוח על כך נערך מאוחר בערב, הכנסת הייתה כימעט ריקה, רוב הנוכחים לא עקבו אחרי הטענות, וההצבעה הייתה אוטומאטית.

אשכול

אולם ריקה לחלוטין

הסיעות ולכל הידעות, ולא רק למפלגות המיסוד.

הסלחיויה צריכה לעמוד במרכז מער-כת"הבחירות, ואת הזמן בה יש להקצות לכל הסיעות באופן צודק. זה יחסוך ביזבוז של עשרות מיליוני לירות בתעמולת-בחירות עקרה ומגעילה.

יש לתת רשימות לתחנות רדיו ו"טלוויזיה פרטיות, לכל מי שמסוגל לממן כאלה. כן יש להקים תחנות-טלוויזיה מכל"ת שניתן, שבה אפשר לשכור שעות-שידור. נסיגת-הממשלה מתוכניתה המקורית לשדר שלוש שעות ביום לערבים — פירושה נסיגה מן השלום. אם אין לפרי-פלסטיין מקלטים וחשמל, יש לספק להם מכשירים וגנרטורים, כדי שישמעו ויראו את ישראל.

אורי אבנרי: ... עברה שנה וחודשיים מאז המלחמה, והנה הכל התרגלו לטטאטוט קונו. והכל חזר לקדמותו. אולי מאמינים כי האדם הערבי כבר אינו כל-כך חשוך ודרוש. מכיוון שהפלסטינים לא הצטרפו עד כה לטור, מזלזלים בהם. תחת להעריך את תבונתם ולעודד אותם לשלום, באים הז"זי זול והחזנתה.

אין לזרז את הסלחיויה. טיב השידור קודם להקמתו.
יש להוריד את המיסים על המקלטים.
אין לחזר על שידור פרטיים. אם זה יכריח את בתי-הקולנוע לדאוג סוף-סוף ולנוחיות הקהל, לשים קץ לברינות בקולנוע ולגלגול הבקבוקים — מה טוב.
יש למנוע פרוטקציוניזם במסירת הפסקת תוכניות לטלוויזיה. הכל חייב להיע" שות במיכרום, ועל-פי מיבחנים אובייקטיביים.

הראדיו אינו ממשלתי. הוא כפוף ל'ממשלה. למעשה, אך להלכה אין זה כך. לכן, כשבאים בטענות אל השר, הוא יכול לאמר: רשות-השידור היא עצמאית, זה לא נוגע לי.

הראדיו אינו פרטי. בהתאם לחוק הקיים, אין בארץ תחנות פרטיות. הראדיו גם אינו ציבורי. כי ציבורי פירושו — בלתי-תלוי. למראית-עין זה כך. אך למעשה המציאות רחוקה מזה. רשות השידור מייצגת, לכיכול, גופים ציבוריים שונים, אך למעשה חילקו את הכסאות במליאת רשות השידור על-פי מפתח מפלגתי, מתחת ל'שולחן בין מפלגות המיסוד.

גלילי

בין השאר ציינתי באולם זה (שהיה) כי ארוך מן הרגיל, כי איש לא היה מ'עוניין להפסיק או'ת, כל עוד האולם היה ריק).
● לאחרונה הל שינוי גדול לטובה באובייקטיביות של קול ישראל. בעיקר בתוכניות היום הזה והשבוע בכנסת. אולם שיפור זה הושג רק אחרי 20 שנה, והוא יכול להתבטל בכל רגע שהממשלה תרצה. בטלוויזיה יהיה ה'מצב מסוכן עוד יותר.

בראש רשות-השידור צריכים לעמוד אנשים בלתי-מפלגתיים ובלתי-חלויים. אם אין הדבר ניתן, יש לתת ייצוג ברשות לכל

טלוויזיה

פעם שאלו אותי: האם כבר קרה לך לנאום בפני כנסת שכולה ריקה? בשבוע זה אירע סוף-סוף. כשנקראתי לדוכן, לנאום על חוק-הטלוויזיה, היה האולם ריק לחלוטין. נכחה רק אמה תלמי, יו"ר הישיבה. כעבור כמה דקות נכנסו ארבעה "חכים, וזה היה מיספר הנוכחים עד הסוף.

אורי אבנרי: כבוד היושב-ראש, כנסת נכבדה. דומני שזו הפעם הראשונה שאני מדבר בפני כנסת שמליאתה ריקה. הסלחיויה תגרום להמפכה בארץ. אין זה ראוי שני, וגם לא ראוי גדול יותר. זהו מכשיר מהפכני, שישנה את סדר-היחסינו ו'סדר-היחברתנו. הוא ירוקן את בתי-הקולנוע, יהווה איום על העיתונות ועל התיאטרון. הוא עשוי לשנות אפילו את פני הכנסת. אילו הייתה מצוייה כאן רק מצלמת-טלוויזיה אחת, לא היה אולם-הכנסת נראה כפי שהוא נראה עכשיו, כשנוכחים ארבעה חברי-כנסת. (לאחר מכן נסתבר לי שהיתה מצלמה, אבל היא לא צילמה את המחזה המביש). בידי מי אנחנו מוסרים מהפכה אדירה זו? מי יחלוש עליה? יש בעולם שלוש צורות-שליטה בראדיו ובטלוויזיה: ממשלתית, ציבורית ופרטית. אצלנו אין אף אחת מן הצורות האלה.

חיילים

תגמול לכל

את הנאום הקצר ביותר נשאנו הש"בוע לגבי "חוק משפחות החיילים ש"ניספו במערכה". הסתייגנו מכמה סעי'פים, ודרשנו שישולמו הגמולים גם ל'משפחותיהם של חיילים אשר נספו בעת שהיו בחופשה, "שלא כדין" (כלו-מר: התפלח), ובכל מיקרה שניספו בדרך-אל המחנה או ממנו, ללא הגבלה.

תוך-כדי-כך אמרתי כמה פסוקים אי-שיים:

אורי אבנרי: יש להעלות על נס את כל מערכת-השיקום של צה"ל. שהיא אולי הטובה ביותר בעולם. אני יכול להעיד על כך אישית, כי אחרי שנפצעתי במלחמת-העצמאות עברתי בעצמי את כל שלבי השיקום.

אולי עניין את חברי-הכנסת לשמוע ש'הכסף שבו רכשנו את העולם הזה היה הכסף של משרד-הביטחון, שקיבלתי לצורכי-שיקום.

אני מקווה שפקידי-השיקום לא שמי-עו את הרושש שעבר באותו רגע באולם.